Klasterizacija u zdravstvu

Aleksandar Gračanac

Univerzitet UNION, Beograd / University UNION, Belgrade, Serbia

PRIMLJEN / RECEIVED 20.08.2012.

PRIHVAĆEN / ACCEPTED 30.08.2012.

Clustering in the health care

APSTRAKT

Zdravstvo i zdravstvene ustanove u Srbiji, mogu značajno kvalitativno unaprediti nivo funkcionalnosti i efikasnosti, poslovno-tehničkim ekspertskim povezivanjem preko klastera. Povezivanje, tzv. klasterizacijom poslovnih subjekata u oblasti zdravstva, zdravstvenih ustanova, fakulteta, instituta, lekarskih udruženja, udruženja za pomoć starim licima, apotekarskim ustanovama i drugim udruženjima doprinosi rastu i razvoju članica klastera u podizanju nivou usluga i kvalitetu funkcionisanja na svim nivoima, kao i povezivanje sa međunarodnim instiucijama na primerima dobre prakse. U tom smislu, klasterizacija je idealan model povezivanja svih subjekata u oblasti zdravstva i umrežavanja sa inovacijama, tehnikama i "know-how" znanajima, neophodnim za održivi razvoj. Proces klasterizacije na taj način ima presudan uticaj na čvrstoj izgradnji zdravstvene infrastrukture u kvalitativnom funkcionisanju preko umrežavanja i institucionalnog povezivanja.

Ključne reči: sektor zdravstvene zaštite; institucije zdravstvene zaštite, kadrovi, usluge; pružanje zdravstvene zaštite, integrisano; organizacione inovacije; transfer tehnologije.

ABSTRACT

Health service and health care institutions in Serbia, can significantly and qualitatively improve the level of efficiency and functionality, with the business and the technical-expert connectivity across the clusters. Connect, with so called clustering of businesses subjects in the areas of health, health care institutions, universities, departments, medical associations, association for helping the elderly, pharmacy institutions and other organizations contributing to the growth and development of the cluster members in raising the level of service and quality at all levels of functioning, as well as connecting with international institutions on the good practice basis. In this sense, the clustering is an ideal model connecting all stakeholders in the health sector and the networking with innovations, techniques and "know-how" knowledge, necessary for sustainable development. Therefore, clustering process has a crucial influence on the firm construction of health infrastructure in qualitative functioning through institutional networking and connectivity.

Key words: health care sector; health care facilities, manpower, and services; delivery of health care, integrated; organizational innovation; technology transfer.

KORESPONDENCIJA / CORRESPONDENCE

Aleksandar Gračanac, Kosovska 39/26, 11000 Beograd

Aleksandar Gracanac, Kosovska 39/26, 11000 Beograd

Sofisticirane tehnološke inovacije današnjice, neminovno su usmerile razvoj u tržišne principe održivosti razvoja, gotovo svih oblasti društva. Zdravstvo, medicinske nauke generalno su u poslednjih 30 godina, neminovno bile izložene ovim procesima, prihvatajući principe zasnovane na upravljanju resursima, tehnikama menadžmenta koje su u proteklih više od sto godina, bile „rezervisane“, za privredne delatnosti, dok je oblast zdravstva kao prateća karika društva uglavnom bila „korisnik“, tzv. privrednih usluga u obavljanju osnovne delatnosti itd. Globalnim promenama u ekonomiji i društvu, zdravstvo je doživelo svojevrsnu transformaciju u proteklih u više od tridesetak godina, ali taj evolutivni korak nije u potpunosti mogao da prati „tržišne zakonitosti biznisa“, u onoj meri u kojoj funkcioniše globalna ekonomija, ipak. Naime, specifičnost oblasti kao što je zdravstvo, zdravstvena zaštita, medicinske nauke, u osnovi umaju humanistički ideološki kod, i kao takve oduvek su imale koliziju interesa, sa velikim biznisom u funkcionisanju, sa jedne strane i ostvarenja zajedničkih interesa sa druge strane.

Komparativne prednosti grupisanih članica (poslovni subjekti u zdravstvu, zdravstvene ustanove, fakulteti, institucije.....) u klasteru, zasnovana je na najmanje tri aspekta I to; specijalizacija, kooperacija i funkcionalna efikasnost. Specijalizovanost članica klastera je najbitinija za uspeh klastera, jer su fokusirane na resurse, i sve ono što rade najbolje i teže permanentnom usavršavanju. Suština klastera je da upravo svako može da uči od drugoga ali i da zajednički se upravlja transferima znanja. Kooperacija u klasteru neminovno nameće tržišne principe za održivi razvoj, u vidu menadžmenta, kao nove, „stare“, poslovne formule, koja konkurentski uspeh, performanse, dovodi u vezu sa obavljanjem većeg broja sličnih, srodnih poslova, a sa manje upotrebljenih resursa, što i jeste poenta klasterizacije. Strategije kompetentnosti, otvorenosti, povezivanja i saradnje sa drugima, su zastupljene, možda i više nego u drugim oblastima, u medicinskim naukama, i zdravstvu, otuda je klasterско umrežavanje idealno.

Osim toga što se klasterima postiže ekonomija obima i smanjenje transakcionih troškova generalno, postizanje funkcionalne efikasnosti, posebno dolazi do izražaja u oblasti zdravstva jer se i prirodno nameću standardizacije funkcionisanja i kvalitativnih aktivnosti.

Istovremeno, u indikatore održivosti razvoja klastera, uključuje se i profesionalno upravljanje klasterima. Tipična polja delovanja u upravljanju klasterima su: informacije i komunikacija, obuka i kvalifikacije, iniciranje saradnje, marketing i odnosi sa javnošću.

Zaključak. Iskustvo razvijenih zemalja u oblasti medi-

cinskih nauka i zdravstva, pokazalo je da su klasteri nosioci prosperiteta zdravstvene zaštite i primene medicinske nauke u globalnim ekonomskim trendovima, i kao faktori održivog razvoja zdravstvenih sistema. Isto tako, klasteri u zdravstvu i medicinskim naukama, jesu i adekvatan odgovor sistemu globalizacije i efikasna poluga u balansu između humanističkih i tržišnih principa. Pored naučnih, praktičnih, infrastrukturnih, pretpostavki u Srbiji postoji i kadrovski potencijal za uspešno sprovođenje politike klasterizacije u zdravstvu. Visok nivo obučenosti i kvalifikacione strukture zaposlenih u zdravstvenim ustanovama, omogućuju i klasterizaciju zasnovanu na turističkim pun-dama, u vidu turističko-zdravstvenih projekata, prethodno umreženih članica klastera, sa elementima međunarodne saradnje i tržišnog pozicioniranja. Posebno je ovakav koncept značajan za banjsko turistički kompleks ponuda, koji uključuje zdravstvenu zaštitu, preko razvijanja klastera. U budućoj orijentaciji zdravstva u Srbiji će biti od presudnog značaja, za razvoj zdravstvenog sistema na tržišnim principima, spremnost da se maksimalno podrži klasterizacija u zdravstvu i tako trajno upravljati održivim razvojem.

LITERATURA:

1. Bardalen, O.g. (2009) Od regionalne inicijative do klastera na svetskom nivou-Norveška, Međunarodna konferencija-Klasteri(2009)Beograd.
2. Burns, P. (2001) Entrepreneurship and Small Business, Palgrave, New York.
3. Commission of the European Communities – CEC (2008)- The concept clusters and cluster policies...document pp. 14.20. Brussels.
4. Gračanac, A. (2011) web portal www.balcanicaucaso.org
5. Koker, G. (2009), Nemačka, Faktori uspeha u održivosti klastera. Međunarodna konferencija (2009)Beograd
5. Mohring, J. (2005) Clusters, OECD
6. World Economic Forum (2009), Global Competitiveness Report, Geneva.
7. www.acserbia.org.rs
8. www.med-klaster.org
9. www.medicstartup.co.rs